

Toprak Verimliliđi

Toprak, bitkilere mekanik desteğin yanında, bitki köklerine su, oksijen ve bitki besin maddelerini sağlamak suretiyle bitki gelişmesine destek olan bir ortamdır. Toprak verimliliği, toprağın optimum bitki gelişimi için uygun miktar ve oranlarda su, oksijen ve besin maddesi sağlama kapasitesidir.

Toprak verimliliği, bitki besin maddelerinin bitkilere yarayışlılığını, su ve oksijenin elverişliliğini ve toprak mikroorganizmalarının aktivitelerini kontrol eden toprak teneciklerinin ve organik maddenin fiziksel düzen ve dağılımlarını kapsayan bir terimdir. Bir toprağın verimliliği onun elde edilecek ürün için gerekli olan gübre gereksinimini belirlemede önemli bir faktördür.

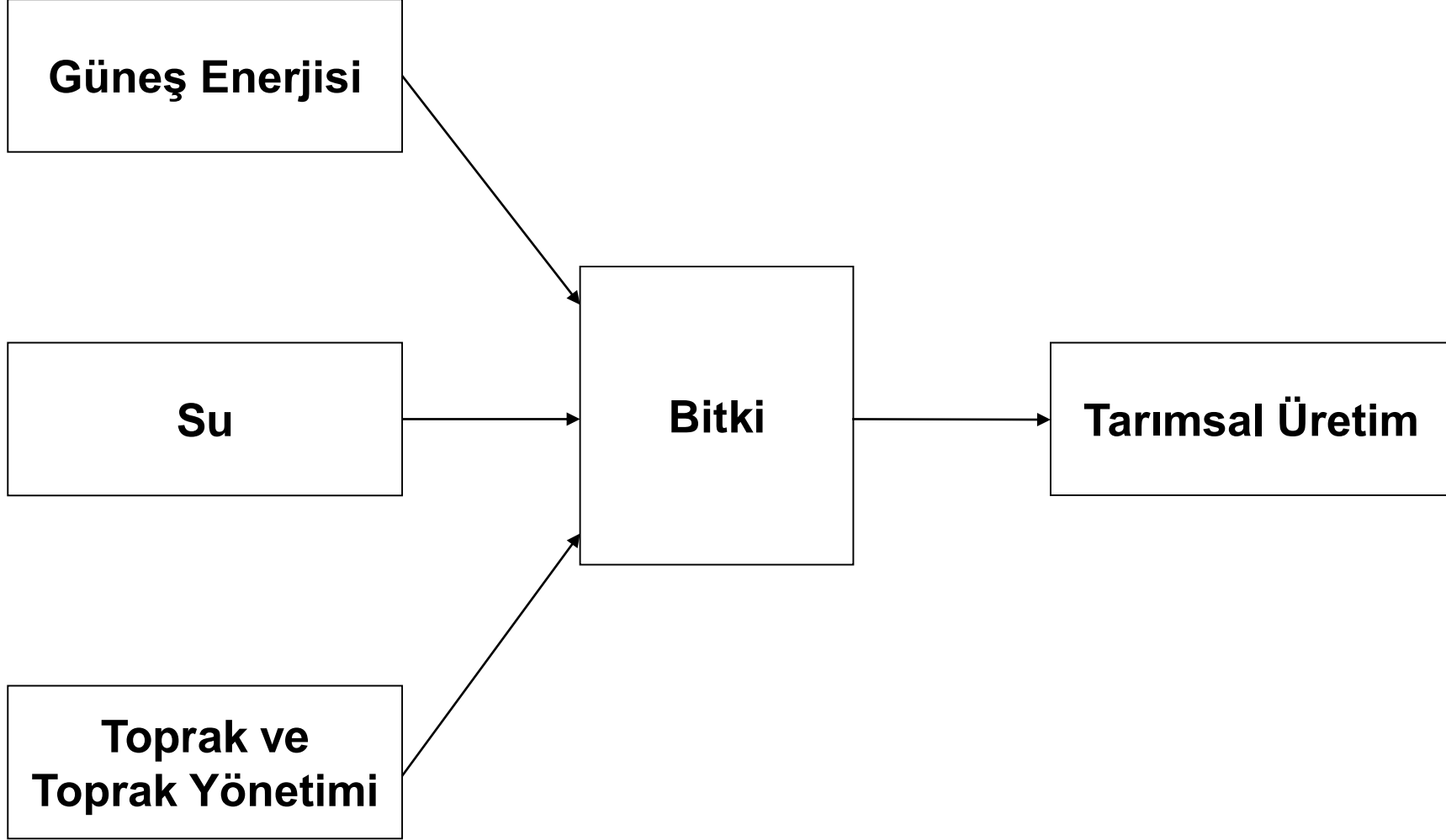
Tarımsal üretim sistemlerinin artan nüfusun besin ihtiyacını karşılama kapasitesi

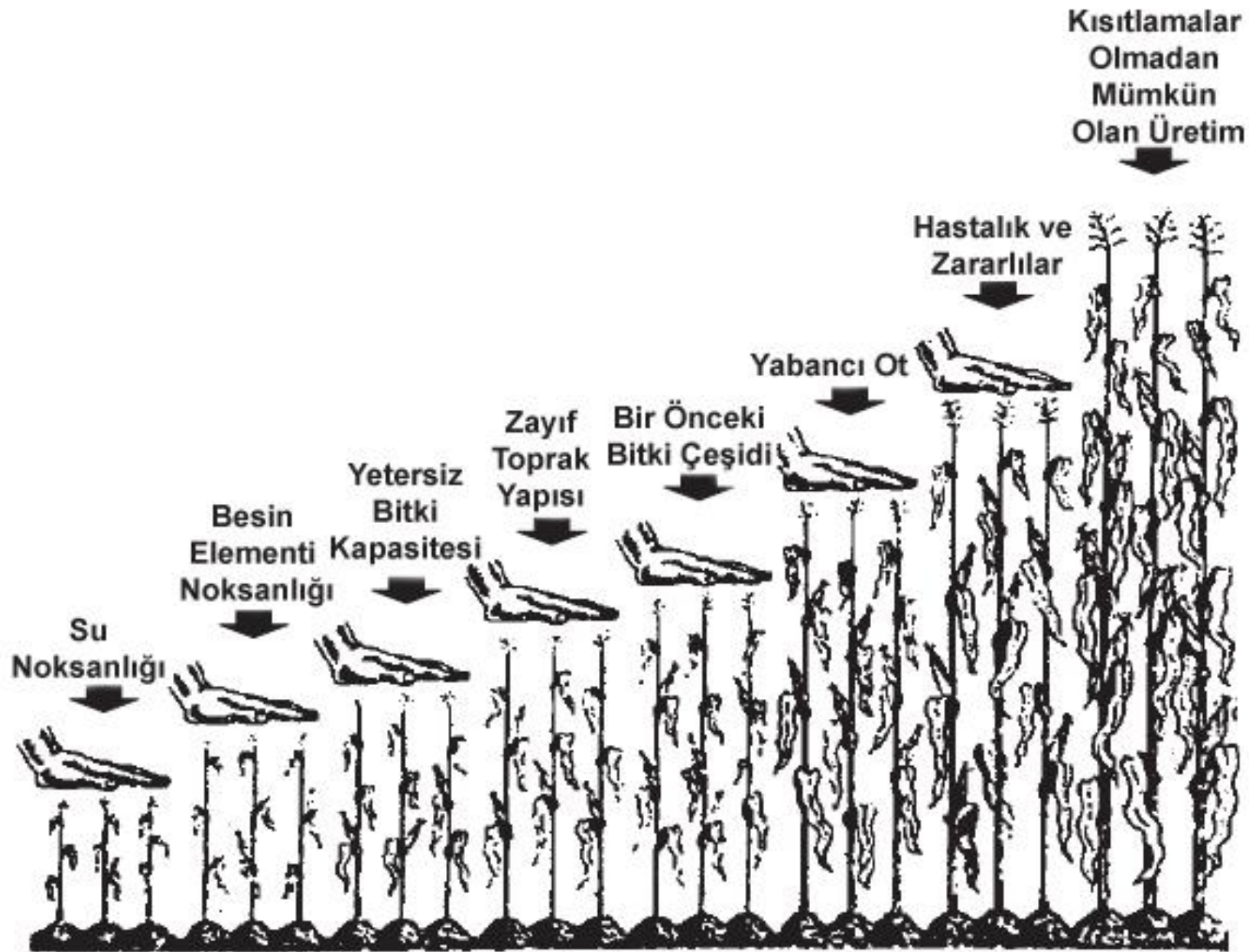
Tarımsal sistem ve dönem	Kültürel dönem	Tahıl verimi (t/ha)	Dünya nüfusu (Milyon)	Hektar başına insan sayısı
Avcılık ve toplama	Paleolitik		7	
İlk çağ	Neolitik (10 bin yıl öncesi)	1	35	40
Ortaçağ	500-1450	1	900	1.5
Hayvancılık	1700 lerin sonu	2	1800	0.7
Gübre ve pestisitler	20. yy	4	4200	0.3

Başlıca tahıl üreticisi ülkelerde 10'ar yıllık dönemler halinde 30 yılın ortalama verim (kg/da) ve artış oranları (%)(Gençtan ve ark., 2010).

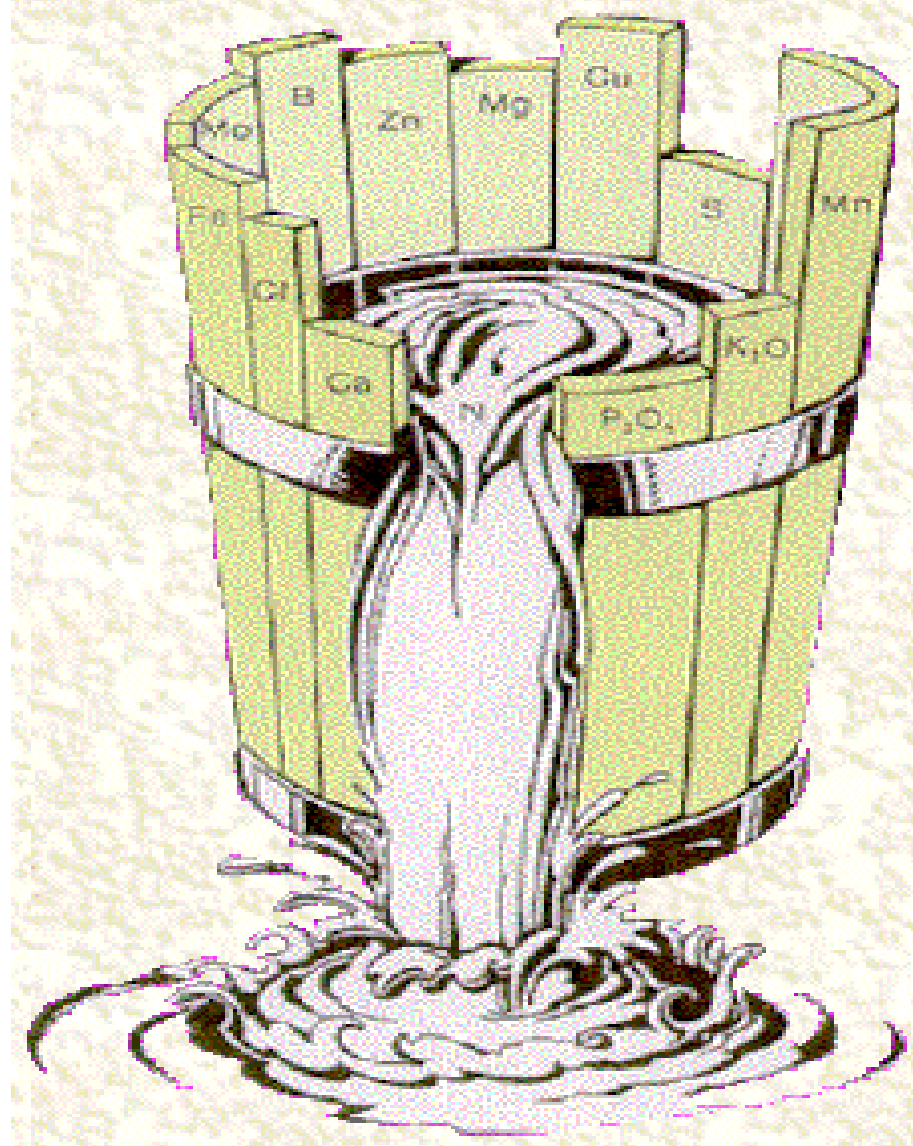
Ülkeler	1975-1984	1985-1994	1995-2005	Verim artışı	Artış oranı
Çin	305.5	416.5	490.5	185	61
ABD	395.2	468.5	526.1	131	33
Hindistan	136.0	184.7	229.0	93	68
Fransa	458.6	610.9	701.8	243	53
Endonezya	282.2	372.1	405.3	123	44
Kanada	221.0	240.5	277.3	56	25
Brezilya	147.8	196.1	281.8	134	91
Almanya	420.0	537.0	649.7	230	55
Avustralya	135.2	161.9	194.8	60	44
Arjantin	223.1	256.9	337.5	114	51
Pakistan	154.3	178.0	225.5	71	46
Türkiye	184.4	209.4	223.4	39	21
Gelişmiş Ülkeler	258.3	306.6	361.6	104	40
Gelişmekte Olan Ülkeler	190.0	247.2	277.5	87	46
Endüstrileşmiş Ülkeler	334.7	397.8	470.7	136	41
Az Gelişmiş Ülkeler	126.6	134.0	153.2	27	21

Tarımsal Üretim Sistemi

Minimum Yasasının Açıklanmasında Fıçı Örneği

MITSCHERLICH YASASI

- Her gelişim faktörü diğerlerine bağılı olmaksızın ürün miktarını artırır.
- Her gelişim faktörünün ürün üzerine olan etkisi, maksimum ürüne yaklaşıldıkça azalır.
- Her gelişim faktörünün üründe sağlayacağı artış, maksimum üründen eksik olan miktarla orantılıdır.
- Her gelişim faktörünün kendine özgü sabit bir etki değeri vardır. Mitscherlich'e göre azotun etki değeri 0.0122, fosforun 0.060, potasyumun etki değeri ise 0.093 tür.